

ΓΝΩΜΟΔΟΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Δικαίωμα Συμβολαίου και επιβολή αυτού σε ασφαλιστικά προϊόντα.

Μείωση Προμηθειών Ασφαλιστικών Διαμεσολαβητών

*****.*****

Με αφορμή την απόφαση δύο (2) ασφαλιστικών εταιρειών (ΕΘΝΙΚΗ Α.Ε.Ε.Γ.Α., GROUPAMA ΦΟΙΝΙΞ Α.Ε.Α.Ε.) να επιβάλλουν Δικαίωμα Συμβολαίου σε ασφαλιστήρια προγράμματα υγείας (κυρίως), σύσσωμοι οι φορείς της ασφαλιστικής διαμεσολάβησης (Ε.Α.Δ.Ε., Π.Ο.Α.Δ. κ.α.) ζήτησαν την σύνταξη του παρόντος. Το ερώτημα που τέθηκε είναι εάν τίθενται ζητήματα νομιμότητας τέτοιων αποφάσεων και μονομερών ενεργειών εκ μέρους των ασφαλιστικών εταιρειών, καθώς μία εκ των βασικών και άμεσων συνεπειών αυτών είναι η **μείωση των προμηθειών των ασφαλιστικών διαμεσολαβητών-συνεργατών τους.**

Α. Σύντομο Ιστορικό.

1. Στις 24.11.2025 η Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α. εξέδωσε την υπ'αριθμ. 25/2025 Εγκύκλιο, με την οποία ενημέρωσε τους συνεργάτες της ότι από το 2026 θα εισαχθεί και εφαρμοστεί Δικαίωμα Ασφαλιστηρίου Συμβολαίου στο σύνολο του χαρτοφυλακίου των Προγραμμάτων Υγείας «Full Health, Προνομιακή Προστασία και βασική Προστασία» και συγκεκριμένα σε ποσοστό 10/% επί του καθαρού ασφαλίστρου της νοσοκομειακής κάλυψης. Σύμφωνα με την ανωτέρω Εγκύκλιο το Δικαίωμα Συμβολαίου θα εφαρμοστεί από 1.1.2026 σε κάθε νέα έκδοση συμβολαίου και από 1.2.2026 σε κάθε ετήσια ανανέωση συμβολαίου με τις ανωτέρω νοσοκομειακές καλύψεις. Θα εφαρμόζεται επίσης και σε κάθε περίπτωση πρόσθετης πράξης, επαναφοράς ή μετατροπής συμβολαίου, αλλά μόνο στις περιπτώσεις που έχει προηγηθεί η ετήσια ανανέωση του συμβολαίου. Η εφαρμογή του Δικαιώματος Συμβολαίου δεν μεταβάλλει το ύψος του ασφαλίστρου.

Στις 2.12.2025 εξάλλου η GROUPAMA ΦΟΙΝΙΞ Α.Ε.Α.Ε. με σχετική Εγκύκλιό της ενημέρωσε τους συνεργάτες της ότι για τα ετησίως ανανεούμενα ασφαλιστήρια υγείας θα εφαρμοστεί από την 1.1.2026 Δικαίωμα Ασφαλιστηρίου Συμβολαίου 10% επί των καθαρών ασφαλιστρων, ενώ για το πρόγραμμα «Sante Comfort Plus Φ29» το ήδη υπάρχον Δικαίωμα Συμβολαίου αυξάνεται από 7% σε 10%. Η εφαρμογή του Δικαιώματος Συμβολαίου δεν θα επηρεάσει το ύψος του ασφαλιστρου και στα ασφαλιστήρια αυτής της εταιρείας.

Αμφότερες εξάλλου οι ανωτέρω εταιρείες προχώρησαν πριν από το τέλος του 2025 σε αύξηση του δικαιώματος συμβολαίου στον κλάδο οχημάτων, χωρίς επίσης να μεταβληθεί το ύψος των ασφαλιστρων.

B. Το Δικαίωμα Συμβολαίου

Το Δικαίωμα Συμβολαίου είναι ένα ποσό που ενσωματώνεται και εισπράττεται από τις ασφαλιστικές εταιρείες μαζί με το ασφάλιστρο και **καλύπτει τα διοικητικά έξοδα έκδοσης και διαχείρισης του ασφαλιστηρίου συμβολαίου από την ασφαλιστική εταιρεία, είναι δε ξεχωριστό από το καθαρό ασφάλιστρο που αφορά τις καλύψεις. Κατά συνέπεια επηρεάζει το τελικό ύψος του ασφαλιστρου, καθώς προσαυξάνει το συνολικό κόστος της ασφάλισης. Η αμοιβή/προμήθεια όμως των ασφαλιστικών διαμεσολαβητών υπολογίζεται επί του καθαρού ασφαλιστρου** εκάστου ασφαλιστηρίου συμβολαίου.

Το Δικαίωμα Συμβολαίου δεν προβλέπεται νομοθετικά αλλά είναι μία πρακτική των ασφαλιστικών εταιρειών. Σύμφωνα δε με τις διατάξεις του Ν.4364/2016 η κατάρτιση των τιμολογίων που χρησιμοποιούν οι ασφαλιστικές ή αντασφαλιστικές επιχειρήσεις που λειτουργούν στην Ελλάδα, είτε με καθεστώς εγκατάστασης είτε με καθεστώς ελεύθερης παροχής υπηρεσιών, είναι ελεύθερη και γίνεται σύμφωνα με τις τεχνοοικονομικές ανάγκες της κάθε επιχείρησης.

Ωστόσο, η Διεύθυνση Εποπτείας Επαγγελματικής και Ιδιωτικής Ασφάλισης (ΔΕΕΙΑ) της Τράπεζας της Ελλάδος ασκεί εποπτεία των επιχειρηματικών πρακτικών όλων των ασφαλιστικών επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην

Ελλάδα και κατατείνει στη διασφάλιση της εφαρμογής από αυτές των διατάξεων της ασφαλιστικής νομοθεσίας που αποσκοπούν στην προστασία του ασφαλισμένου – καταναλωτή. Στο πλαίσιο αυτό, η εποπτεία επικεντρώνεται στην επιχειρηματική συμπεριφορά των ασφαλιστικών επιχειρήσεων έναντι των καταναλωτών, στην προσπάθειά και μέριμνά τους για την ικανοποίηση των ανειλημμένων συμβατικών υποχρεώσεών τους έναντι των ασφαλισμένων/δικαιούχων απαιτήσεων από ασφάλιση, καθώς και στην μέριμνά τους για την αποφυγή πρακτικών και συμπεριφορών που θα μπορούσαν μακροπρόθεσμα να αποβούν επιζήμιες για τα συμβατικά συμφέροντα των καταναλωτών. Οι υποχρεώσεις αυτές αφορούν την ασφαλιστική επιχείρηση ως παραγωγό του ασφαλιστικού προϊόντος, και καταλαμβάνουν όλον τον κύκλο ζωής μιας σύμβασης ασφάλισης (από τον σχεδιασμό και την προώθηση του προϊόντος, μέχρι την καταβολή της αποζημίωσης και τη λύση της σύμβασης).

Γ. Η Σύμβαση Έργου Ασφαλιστικού Διαμεσολαβητή.

1. Σύμφωνα με το περιεχόμενο της σύμβασης έργου – ασφαλιστικής διαμεσολάβησης, που συνάπτεται μεταξύ μίας ασφαλιστικής εταιρείας και ενός ασφαλιστικού διαμεσολαβητή (ως επί το πλείστον ασφαλιστικοί πράκτορες ή συντονιστές ασφαλιστικών πρακτόρων), η ασφαλιστική εταιρία αναθέτει σε αυτόν και αυτός αναλαμβάνει να ασκεί δια λογαριασμό της την δραστηριότητα της διανομής ασφαλιστικών προϊόντων σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης και της ισχύουσας νομοθεσίας, ήτοι να διαμεσολαβεί για τη σύναψη ασφαλιστικών συμβάσεων για λογαριασμό της (ο συντονιστής μέσω ομάδας ασφαλιστικών πρακτόρων, τους οποίους επιλέγει και προτείνει στις ασφαλιστικές εταιρείες για συνεργασία, τους εκπαιδεύει και επιβλέπει το έργο τους). Ειδικότερα, ο ασφαλιστικός διαμεσολαβητής υποχρεούται να ασκεί δραστηριότητες παροχής συμβουλής, πρότασης ή διενέργειας άλλων προπαρασκευαστικών εργασιών για τη σύναψη ασφαλιστικών συμβάσεων μεταξύ της ασφαλιστικής εταιρίας και των ευρισκόμενων από αυτών πελατών-ασφαλισμένων και να ασκεί δραστηριότητες

παροχής βοήθειας κατά τη διαχείριση και την εκτέλεση των εν λόγω συμβάσεων, ιδίως σε περίπτωση επέλευσης του ασφαλιζομένου κινδύνου, θέτοντας συγχρόνως υπόψη της εταιρίας κάθε πληροφορία ως προς τη φερεγγυότητα και τη συνέπεια εκείνου που ζητά την ασφάλιση.

Σύμφωνα με το άρθρο 5 του Ν. 4583/2018 : «1. Ο ασφαλιστικός πράκτορας διανέμει προϊόντα μίας ή περισσότερων ασφαλιστικών επιχειρήσεων, βάσει έγγραφης σύμβασης εντολής και **αμείβεται με προμήθεια** αποκλειστικά από τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις, στο όνομα και για λογαριασμό των οποίων διανέμει ασφαλιστικά προϊόντα. 2. Ο συντονιστής ασφαλιστικών πρακτόρων ασκεί τη δραστηριότητα της περίπτωσης 5 του άρθρου 4 στο όνομα και για λογαριασμό μίας ή περισσότερων ασφαλιστικών επιχειρήσεων, βάσει έγγραφης σύμβασης εντολής και **αμείβεται με προμήθεια** αποκλειστικά από τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις με τις οποίες συνεργάζεται.

Η **αμοιβή** δηλαδή του ασφαλιστικού διαμεσολαβητή για την εκτέλεση του ανωτέρω έργου, τη διανομή ασφαλιστηρίων συμβολαίων, συνίσταται σε **προμήθεια**, που ορίζεται σε ποσοστό επί των καθαρών ασφαλιστρών των ασφαλιστηρίων, που έχουν εκδοθεί με τη διαμεσολάβησή του.

2. Σύμφωνα με τις διατάξεις του ΑΚ 681 επ., με τη σύμβαση έργου ο εργολάβος έχει υποχρέωση να εκτελέσει το έργο και ο εργοδότης να καταβάλει τη συμφωνημένη αμοιβή. Σύμφωνα εξάλλου με τη διάταξη του ΑΚ 361 επ. για τη σύσταση ή αλλοίωση ενοχής με δικαιοπραξία απαιτείται σύμβαση, εφόσον ο νόμος δεν ορίζει διαφορετικά.

Εκ των ανωτέρω διατάξεων, τις διατάξεις του Ν.4583/2018 και την ισχύουσα εν γένει νομοθεσία συνάγεται ότι η σύμβαση μεταξύ ασφαλιστικής εταιρείας και ασφαλιστικού διαμεσολαβητή είναι μία ενοχική, υποσχετική και αμφοτεροβαρής σύμβαση, από την οποία δημιουργούνται δικαιώματα και υποχρεώσεις και στους δύο συμβαλλομένους. Η παροχή του ενός συμβαλλομένου παρέχεται ως αντιστάθμισμα της παροχής του άλλου και οι εν λόγω παροχές βρίσκονται σε σχέση αλληλεξάρτησης και αποτελούν το αντικείμενο

ενιαίας σύμβασης. **Ουσιώδη στοιχεία μίας σύμβασης έργου είναι το έργο, η αμοιβή και η συμφωνία των μερών.** Εν προκειμένω, ο ένας συμβαλλόμενος έχει την υποχρέωση της εκτέλεσης του έργου της διανομής ασφαλιστικών προϊόντων και ο έτερος συμβαλλόμενος την υποχρέωση καταβολής χρηματικής αμοιβής, και δη της προμήθειας. Το ύψος της αμοιβής συμφωνείται και συνομολογείται από τα συμβαλλόμενα μέρη.

3. Βασικό χαρακτηριστικό της σύμβασης έργου μεταξύ ασφαλιστικής εταιρείας και ασφαλιστικού διαμεσολαβητή (σύμβασης ασφαλιστικής διαμεσολάβησης, ασφαλιστικής πρακτορείας κλπ.) είναι το γεγονός ότι, καίτοι κατ'αρχάς δεν τυγχάνει μία τυπική σύμβαση προσχώρησης, όπου ο ένας συμβαλλόμενος, θέτει εκ των προτέρων τους όρους, ενώ ο άλλος δύναται μόνο να προσχωρήσει σε αυτήν, χωρίς δυνατότητα διαπραγματεύσεως των επιμέρους όρων, παρά ταύτα **εμπεριέχει αρκετά στοιχεία προσχώρησης, καθώς οι περισσότεροι όροι τους, ακόμη και αυτοί της προμήθειας, είναι ως επί το πλείστον προδιατυπωμένοι από την εκάστοτε ασφαλιστική εταιρεία, χωρίς δικαίωμα συνδιαμόρφωσής τους από τον ασφαλιστικό διαμεσολαβητή** πλην ελαχίστων ίσως εξαιρέσεων, με το επιχείρημα ότι η εν λόγω πρακτική είναι αναγκαία στο πλαίσιο της εμπορικής πολιτικής της ασφαλιστικής εταιρείας, καθώς πρέπει οι όροι της συνεργασίας να είναι κοινοί για όλους τους συνεργαζόμενους επαγγελματίες ασφαλιστικούς διαμεσολαβητές.

Ακόμη όμως και στην περίπτωση αυτή, από τη στιγμή της σύναψης της σύμβασης έργου μεταξύ της ασφαλιστικής εταιρείας και του ασφαλιστικού διαμεσολαβητή **οι περιεχόμενοι σε αυτήν όροι τυγχάνουν δεσμευτικοί για αμφότερους τους συμβαλλομένους και αμφότερα τα συμβαλλόμενα μέρη υποχρεούνται να συμμορφώνονται προς τις απορρέουσες από αυτήν υποχρεώσεις τους.**

Ο έλεγχος εξάλλου για την καταχρηστικότητα των πιο πάνω συμβάσεων ως προς τα θέματα ελέγχου της διαπραγματευτικής δύναμης των συμβαλλομένων αλλά και κατά την ερμηνεία και εφαρμογή τους γίνεται αφενός από την ισχύουσα

νομοθεσία (Ν.4583/2018, Ν 2496/1997 κ.α.) αφετέρου δε και από τις διατάξεις των άρθρων 200, 281 και 288 του Αστικού Κώδικα, που έχουν ιδιαίτερη βαρύτητα και σημασία, ένεκα του τρόπου κατάρτισης της σύμβασης και των χαρακτηριστικών αυτής. Σύμφωνα με τα ανωτέρω άρθρα του Αστικού Κώδικα «Οι συμβάσεις ερμηνεύονται όπως απαιτεί η καλή πίστη, αφού ληφθούν υπόψη και τα συναλλακτικά ήθη» (ΑΚ 200), «Η άσκηση του δικαιώματος απαγορεύεται αν υπερβαίνει προφανώς τα όρια που επιβάλλουν η καλή πίστη ή τα χρηστά ήθη ή ο κοινωνικός ή οικονομικός σκοπός του δικαιώματος» (ΑΚ 281) και «Ο οφειλέτης έχει υποχρέωση να εκπληρώσει την παροχή όπως απαιτεί η καλή πίστη, αφού ληφθούν υπόψη και τα συναλλακτικά ήθη.» (ΑΚ 288).

Σε μια αμφοτεροβαρή σύμβαση, όπως η σύμβαση έργου μεταξύ ασφαλιστικής εταιρείας και ασφαλιστικού διαμεσολαβητή, **κάθε τροποποίηση των όρων αυτής απαιτεί συμφωνία των μερών.** Η μονομερής τροποποίηση των όρων από το ένα μέρος, χωρίς τη συμφωνία, τη συναίνεση ή τη συγκατάθεση του άλλου μέρους, **πολλώ δε μάλλον αν είναι βλαπτική για αυτό, είναι μη νόμιμη, αυθαίρετη και καταχρηστική, συνιστά κατάφορη παραβίαση των όρων της σύμβασης, αντίκειται στην αρχή της καλής πίστης και των συναλλακτικών ηθών και δημιουργεί ζητήματα ενδοσυμβατικής ευθύνης.**

Δ. Προμήθεια Ασφαλιστικού Διαμεσολαβητή.

1. Όπως προαναφέρθηκε ανωτέρω, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5 του Ν.4583/2018 και της ισχύουσας νομοθεσίας οι ασφαλιστικοί διαμεσολαβητές για την εκτέλεση του έργου της διανομής ασφαλιστικών προϊόντων αμείβονται με προμήθεια από τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις, στο όνομα και για λογαριασμό των οποίων διανέμουν ασφαλιστικά προϊόντα.

Σύμφωνα δε με τις συμβάσεις έργου των ασφαλιστικών διαμεσολαβητών με τις ασφαλιστικές εταιρείες **η προμήθεια συμφωνείται και καθορίζεται σε ποσοστό επί των καθαρών ασφαλιστρών των ασφαλιστηρίων,** που έχουν εκδοθεί με τη διαμεσολάβησή των ασφαλιστικών διαμεσολαβητών, ήτοι **ο**

υπολογισμός της απορρέουσας από τη σύμβαση έργου προμήθειας ασφαλιστικού διαμεσολαβητή δεν γίνεται με ποσοστό επί του συνολικού ασφαλίστρου, που καταβάλλει ο ασφαλισμένος, αλλά επί του καθαρού ασφαλίστρου, αφαιρουμένων τυχόν επιβαρύνσεων (π.χ. δικαίωμα συμβολαίου), που εισπράττονται από τις ασφαλιστικές εταιρείες αλλά δεν αφορούν τις παρεχόμενες από το ασφαλιστήριο συμβόλαιο καλύψεις.

Κατά τη σύναψη της σύμβασης έργου ασφαλιστικών διαμεσολαβητών και της αμοιβαίας συμφωνίας και συνομολόγησης των όρων αυτής, **συμφωνούνται μεταξύ ασφαλιστικής εταιρείας και ασφαλιστικού διαμεσολαβητή και ορίζονται ρητά και με ακρίβεια τα ποσοστά (επί τοις εκατό%) επί του καθαρού ασφαλίστρου της καταβληθισομένης στον ασφαλιστικό διαμεσολαβητή προμήθειας**, τα οποία αναγράφονται συνήθως σε Πίνακες-Παραρτήματα, που συνοδεύουν τις συμβάσεις έργου, συνυπογράφονται και **αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα αυτών**. Τα ποσοστά αυτά εξάλλου ποικίλλουν και κυμαίνονται αναλόγως του ασφαλιστικού προϊόντος και τα εκάστοτε χαρακτηριστικά αυτού.

Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι **κατά τον χρόνο της σύναψης της σύμβασης έργου μεταξύ ασφαλιστικής εταιρείας και ασφαλιστικού διαμεσολαβητή, ο τελευταίος γνωρίζει επακριβώς την -συμφωνημένη- προμήθεια, την οποία θα λάβει για την εκτέλεση του έργου του**, καθώς γνωρίζει τόσο το ποσοστό επί του καθαρού ασφαλίστρου ανά κατηγορία ασφαλιστηρίου συμβολαίου, που θα λάβει ως προμήθεια, όσο και το ύψος του μικτού ασφαλίστρου και τα επιμέρους ποσά που συγκροτούν το μικτό ασφάλιστρο και εν τέλει το καθαρό ασφάλιστρο, επί του οποίου υπολογίζεται τελικά η προμήθειά του!

Ε. Επιβολή Δικαιώματος Συμβολαίου

1.Εν προκειμένω, οι ανωτέρω δύο (2) ασφαλιστικές εταιρείες (ΕΘΝΙΚΗ Α.Ε.Ε.Γ.Α., GROUPAMA ΦΟΙΝΙΞ Α.Ε.Α.Ε.) με τις εγκυκλίους, που αναφέρθησαν προηγουμένως, **προέβησαν μονομερώς σε επιβολή δικαιώματος συμβολαίου**

επί ασφαλιστηρίων προγραμμάτων υγείας, στα οποία δεν υπήρχε τέτοια επιβάρυνση. Πολλώ δε μάλλον, προέβησαν σε επιβολή δικαιώματος συμβολαίου, χωρίς αυτό κατ'αρχάς να προσαυξηθεί στο ήδη υπάρχον μικτό ασφάλιστρο των εν λόγω ασφαλιστηρίων συμβολαίων, αλλά αυτό ενσωματώθηκε σε αυτό, **μειώνοντας έτσι το ποσό των καθαρών ασφαλίσεων!**

Τούτο, πέραν των σοβαρών ζητημάτων που τίθενται ένεκα της μείωσης του ποσού των καθαρών ασφαλίσεων, που καταβάλει ο ασφαλισμένος έναντι των παροχών που λαμβάνει από την ασφάλισή του, επιφέρει εν τοις πράγμασι **μονομερώς μείωση της συμφωνηθείσας αμοιβής και δη της προμήθειας των ασφαλιστικών διαμεσολαβητών,** η οποία υπολογίζεται σε ποσοστό επί των - κατ'αυτόν τον τρόπο- μειωμένων καθαρών ασφαλίσεων! Διότι από τη στιγμή που η συμφωνηθείσα αμοιβή, η προμήθεια του ασφαλιστικού διαμεσολαβητή, υπολογίζεται σε ποσοστό επί του καθαρού ασφάλιστρου εκάστου ασφαλιστικού προϊόντος, η επιβολή μίας πρόσθετης επιβάρυνσης επί του μικτού ασφάλιστρου χωρίς την αύξηση αυτού, συνεπάγεται **ισόποση μείωση του καθαρού ασφάλιστρου, και κατά συνέπεια μείωση της προμήθειας του ασφαλιστικού διαμεσολαβητή.**

Η εν λόγω πρακτική ωστόσο συνιστά **μονομερή τροποποίηση εκ μέρους της ασφαλιστικής εταιρείας ενός εκ των βασικότερων όρων της σύμβασης έργου** μεταξύ ασφαλιστικής εταιρείας και ασφαλιστικού διαμεσολαβητή και δη της **προμήθειας του τελευταίου, που αποτελεί όμως τη βασική αντιπαροχή και συμβατική υποχρέωση της ασφαλιστικής εταιρείας για την εκτέλεση του έργου από τον ασφαλιστικό διαμεσολαβητή!** Η ως άνω μονομερής τροποποίηση ενός εκ των 2 σημαντικότερων όρων της σύμβασης έργου, που γίνεται μονομερώς από το ένα συμβαλλόμενο μέρος, την ασφαλιστική εταιρεία, χωρίς να υπάρχει συμφωνία ή συναίνεση του έτερου συμβαλλόμενου μέρους, του ασφαλιστικού διαμεσολαβητή, παραβιάζει τους συμφωνημένους και συνομολογημένους όρους της σύμβασης, παραβλάπτει τα συμφέροντα του ασφαλιστικού διαμεσολαβητή,

ως εκ τούτου είναι **μη νόμιμη, αντισυμβατική, αυθαίρετη και καταχρηστική**, και αντίκειται στην αρχή της καλής πίστης και των συναλλακτικών ηθών.

2. Δύναται να προβληθεί εκ μέρους των ασφαλιστικών εταιρειών ο ισχυρισμός ότι η κατάρτιση των τιμολογίων που χρησιμοποιούν οι ασφαλιστικές ή αντασφαλιστικές επιχειρήσεις που λειτουργούν στην Ελλάδα, είναι ελεύθερη και γίνεται σύμφωνα με τις τεχνοοικονομικές ανάγκες και στο πλαίσιο της εμπορικής πολιτικής της κάθε ασφαλιστικής επιχείρησης. Εξάλλου, ενδεχομένως να προβληθεί ο ισχυρισμός ότι οι εταιρείες δεν προβαίνουν σε τροποποίηση όρου της σύμβασης έργου, καθώς δεν τροποποιείται όρος της σύμβασης και δη το ποσοστό (%) επί των καθαρών ασφαλιστρών. Οι ανωτέρω ωστόσο ισχυρισμοί τυγχάνουν αβάσιμοι.

Κατ' αρχάς ακόμη και η δυνατότητα των εταιρειών να διαμορφώνουν ελεύθερα την εμπορική τους πολιτική δεν είναι απεριόριστη και δεν δύναται να αποτελέσει το όχημα ή το μέσο για την καταστρατήγηση και τη μη συμμόρφωση στους συμφωνημένους όρους ατομικών συμβάσεων έργου με ασφαλιστικούς διαμεσολαβητές, πολλώ δε μάλλον όταν πρόκειται για τη βασική υποχρέωση των εταιρειών, που απορρέει από τις συμβάσεις, που είναι δίχως άλλο η καταβολή προμήθειας προς τους ασφαλιστικούς διαμεσολαβητές.

Πέραν τούτου, είναι πασιφανές και αναμφισβήτητο ότι, ακόμη και αν το συμφωνημένο στη σύμβαση έργου ποσοστό προμηθείας παραμένει αναλλοίωτο, **η επιβολή δικαιώματος συμβολαίου σε ασφαλιστήρια συμβόλαια, όπου δεν υπήρχε η εν λόγω επιβάρυνση, άλλως η αύξηση αυτού**, όταν δεν επιβαρύνει το συνολικό κόστος της ασφάλισης (μικτό ασφάλιστρο), **αποτελεί κατ'ουσίαν έμμεση μείωση της προμήθειας αυτής**, η οποία, όπως προελέχθη, υπολογίζεται ποσοστιαία στο -μειωμένο κατά το ποσό του δικαιώματος- καθαρό και όχι στο μικτό ασφάλιστρο!

Διότι, όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, **κατά τον χρόνο της σύναψης της σύμβασης έργου μεταξύ ασφαλιστικής εταιρείας και ασφαλιστικού διαμεσολαβητή, ο τελευταίος γνωρίζει επακριβώς τόσο το ποσοστό επί του**

καθαρού ασφαλιστρου ανά κατηγορία ασφαλιστηρίου συμβολαίου, που θα λάβει ως προμήθεια, όσο και το ύψος του μικτού ασφαλιστρου, τα επιμέρους ποσά που συγκροτούν το μικτό ασφάλιστρο, και εν τέλει το καθαρό ασφάλιστρο, επί του οποίου υπολογίζεται τελικά η προμήθειά του!

Ο ασφαλιστικός διαμεσολαβητής κατά την υπογραφή της σύμβασης έργου αναλαμβάνει για λόγους βιοποριστικούς την εκτέλεση συγκεκριμένου έργου **αποβλέποντας σε συγκεκριμένη αντιπαροχή εκ μέρους της ασφαλιστικής εταιρείας, στην καταβολή προμηθείας**, πέραν δε αυτής συνήθως δεν έχει δικαίωμα για άλλη αποζημίωση ή για οιασδήποτε φύσεως επιπρόσθετη καταβολή. Με την προμήθεια αυτή ο ασφαλιστικός διαμεσολαβητής υποχρεούται να καλύπτει άπαντα τα λειτουργικά του έξοδα και κάθε δαπάνη (ενδεικτικά έξοδα εγκατάστασης, πάγια λειτουργικά έξοδα, μισθώματα, μισθοδοσία, έξοδα κίνησης, διαφήμισης, δημοσίων σχέσεων κ.α.) αναγκαία για την εκπλήρωση της δικής του συμβατικής υποχρέωσης, που είναι η διανομή ασφαλιστικών προϊόντων για λογαριασμό της εταιρείας.

Η δυνατότητα κατά το δοκούν μονομερούς τροποποίησης επί το χειρόν της συμβατικής της υποχρέωσης καταβολής συμφωνημένης με τους όρους της σύμβασης προμηθείας από την ίδια την ασφαλιστική εταιρεία δύναται να αποδειχθεί ιδιαίτερα επαχθής, επιζήμια και επικίνδυνη για τη βιωσιμότητα του επαγγελματία ασφαλιστικού διαμεσολαβητή, παραβιάζει τις αρχές της καλής πίστης και τα χρηστά και συναλλακτικά ήθη και θέτει εν αμφιβόλω την αρχή της ελευθερίας των συμβάσεων και την ασφάλεια των συναλλαγών.

Άλλωστε, κατ' αντιδιαστολή με τις προμήθειες, που αποτελούν συμφωνημένους όρους και αναπόσπαστο τμήμα της σύμβασης, στις περιπτώσεις που οι ασφαλιστικές εταιρείες επιθυμούν να επιφυλάξουν στην διακριτική τους ευχέρεια την καταβολή τυχόν επιπλέον αμοιβών (bonuses) και το δικαίωμα της ελεύθερης διαμόρφωσης αυτών, αυτές δεν αποτελούν συμφωνημένο όρο της σύμβασης, όπως π.χ. το Παράρτημα Προμηθειών, αλλά διαμορφώνονται ελεύθερα με σχετικές εγκυκλίους.

3. Στο σημείο αυτό ωστόσο πρέπει να επισημανθούν τα ακόλουθα:

α. Στα σχέδια «Σύμβαση Έργου Ασφαλιστικού Πράκτορα» και «Σύμβαση Ασφαλιστικού Πράκτορα Πρακτορειακού Δικτύου» της ασφαλιστικής εταιρείας ΕΘΝΙΚΗ Α.Ε.Ε.Γ.Α, που μας προσκομίστηκε, αναφέρεται ρητά ότι η εταιρεία αφενός διατηρεί το δικαίωμα να διαφοροποιεί και να αναπροσαρμόζει μονομερώς τα ποσοστά των προμηθειών στους κλάδους πυρός, ατυχημάτων, αστικής ευθύνης, μεταφορών, των λοιπών κλάδων ασφαλίσεων (μηχανικών βλαβών, πιστώσεων και εγγυήσεων, πλοίων, αστική ευθύνη πλοίων, φωτοβολταϊκών κλπ) και αυτοκινήτων, αφετέρου **διατηρεί το δικαίωμα να διαφοροποιεί και να αναπροσαρμόζει μονομερώς τα ποσοστά των προμηθειών για τα ασφαλιστικά προγράμματα ζωής, που θα εκδώσει και θέσει σε ισχύ μετά την υπογραφή της συμβάσεως έργου.**

Σύμφωνα με τις ανωτέρω συμβάσεις συμφωνείται και γίνεται αμοιβαία αποδεκτό ότι η ΕΘΝΙΚΗ Α.Ε.Ε.Γ.Α **δεν δύναται να τροποποιεί μονομερώς τα ποσοστά των προμηθειών στον κλάδο ζωής στα ασφαλιστήρια των ασφαλιστικών προγραμμάτων, που προϋπάρχουν της υπογραφής της σύμβασης έργου.**

β. Στα σχέδια «Σύμβαση Συνεργασίας Ασφαλιστικού Πράκτορα» και «Ιδιωτικό Συμφωνητικό Ασφαλιστικής Διαμεσολάβησης» της ασφαλιστικής εταιρείας GROUPAMA ΦΟΙΝΙΞ Α.Ε.Α.Ε., που μας προσκομίστηκε, αναφέρεται ότι **τα ποσοστά προμηθείας, που περιγράφονται στα συνημμένα παραρτήματα, δεν αφορούν τα τυχόν νέα προϊόντα, πακέτα κλπ, που δεν προβλέπονται στα παραρτήματα, οι προμήθειες των οποίων θα διαμορφώνονται μονομερώς από την εταιρεία και θα γνωστοποιούνται στον ασφαλιστικό πράκτορα με εγκύκλιο της εταιρείας ή με άλλο πρόσφορο τρόπο. Δηλαδή η ανωτέρω ασφαλιστική εταιρεία δεν δύναται να τροποποιεί μονομερώς τα ποσοστά των προμηθειών στα ασφαλιστικά προγράμματα, που περιγράφονται στα επισυναπτόμενα παραρτήματα.** Αντίθετα, διατηρεί το δικαίωμα να διαμορφώνει ελεύθερα τις προμήθειες των νέων ασφαλιστικών προϊόντων.

γ. Σύμφωνα δηλαδή με τους όρους και τις συμφωνίες των συμβάσεων των δύο ανωτέρω εταιρειών (ΕΘΝΙΚΗ Α.Ε.Ε.Γ.Α., GROUPAMA ΦΟΙΝΙΞ Α.Ε.Α.Ε.) αυτές **δεν δικαιούνται να προβαίνουν μονομερώς σε τροποποίηση των συμφωνημένων προμηθειών των ασφαλιστικών διαμεσολαβητών, που αφορούν τα ασφαλιστικά προγράμματα, που υφίστανται κατά την υπογραφή της σύμβασης.** Αντίθετα, όσον αφορά τις προμήθειες των **νέων ασφαλιστικών προγραμμάτων,** που θα τεθούν σε ισχύ μετά την υπογραφή της σύμβασης, οι εταιρείες διατηρούν το δικαίωμα της ελεύθερης διαμόρφωσης του ύψους των προμηθειών των ασφαλιστικών διαμεσολαβητών.

Ακόμη όμως και σε αυτήν την περίπτωση της διαμόρφωσης νέων ασφαλιστικών προγραμμάτων μετά τη σύναψη της αρχικής σύμβασης ασφαλιστικής διαμεσολάβησης, θα πρέπει οι ασφαλιστικές εταιρείες να εκδώσουν παραρτήματα με τα νέα ασφαλιστικά προγράμματα και τα αντίστοιχα ποσοστά προμηθείας των ασφαλιστικών διαμεσολαβητών, τα οποία θα ενσωματωθούν στις υφιστάμενες συμβάσεις και θα αποτελέσουν αναπόσπαστο τμήμα αυτών, ως νέοι, πρόσθετοι όροι της αρχικής σύμβασης ασφαλιστικής διαμεσολάβησης.

ΣΤ. Το τελευταίο χρονικό διάστημα εξάλλου υπήρξε εγκύκλιος ασφαλιστικής εταιρείας σχετικά με την αναπροσαρμογή ασφαλιστρών σε προγράμματα υγείας της εταιρείας, όπου αναγράφεται ρητά ότι «Στα συγκεκριμένα προγράμματα τα ποσοστά αναπροσαρμογής δεν επηρεάζουν αυξητικά τις προμήθειες των συνεργατών.». Σύμφωνα ήτοι με την ανωτέρω εγκύκλιο, **η ασφαλιστική εταιρεία ενημερώνει τους συνεργάτες της ότι δεν θα τους καταβάλει την προμήθεια, που αναλογεί στο ποσό της αύξησης/αναπροσαρμογής του ασφαλίστρου στα συγκεκριμένα προγράμματα υγείας.**

Ωστόσο, η τυχόν **αναπροσαρμογή/αύξηση του ασφαλίστρου ασφαλιστηρίων συμβολαίων δεν καθιστά τη σύμβαση έργου μεταξύ ασφαλιστικής εταιρείας και ασφαλιστικού διαμεσολαβητή μία νέα σύμβαση,**

καθώς οι συμφωνημένοι όροι αυτής, μεταξύ των οποίων και τα ποσοστά της καταβληθησομένης προμήθειας, παραμένουν οι ίδιοι. Το μόνο που διαφοροποιείται είναι κάποιοι όροι, και δη το ασφάλιστρο των ασφαλιστηρίων συμβολαίων μεταξύ της ασφαλιστικής εταιρείας και του ασφαλιζομένου, επί του οποίου (του καθαρού ασφάλιστρου) υπολογίζεται το ποσοστό της συμφωνημένης προμήθειας του ασφαλιστικού διαμεσολαβητή, ήτοι η αναπροσαρμογή ασφάλιστρου αποτελεί έμμεση τροποποίηση όρου του ήδη υπάρχοντος ασφαλιστηρίου συμβολαίου και δεν το καθιστά νέο συμβόλαιο.

Ως εκ τούτου, η ασφαλιστική εταιρεία υποχρεούται να καταβάλλει στον ασφαλιστικό διαμεσολαβητή το ποσοστό της προμήθειας, που αναλογεί στο σύνολο του αυξημένου καθαρού ασφάλιστρου, όπως αυτό θα διαμορφωθεί μετά την αναπροσαρμογή του, η δε άρνηση της εταιρείας να καταβάλλει προμήθεια, που θα υπολογίζεται με το συμφωνημένο στη σύμβαση ποσοστό (%) επί του νέου αυξημένου ασφάλιστρου, αποτελεί μη νόμιμη μονομερή τροποποίηση των όρων της σύμβασης έργου/σύμβασης ασφαλιστικής διαμεσολάβησης και παραβίαση αυτής εκ μέρους της ασφαλιστικής εταιρείας.

Ζ.Επιβολή Δικαιώματος Συμβολαίου και Εξέλιξη της Σύμβασης Ασφαλιστικής Διαμεσολάβησης.

Όπως αναλύθηκε ανωτέρω, η επιβολή δικαιώματος συμβολαίου σε ασφαλιστήρια συμβόλαια, και δη σε ασφαλιστικά προγράμματα, όπου δεν υπήρχε η εν λόγω επιβάρυνση, άλλως η αύξηση αυτού, όταν δεν επιβαρύνει το συνολικό κόστος της ασφάλισης (μικτό ασφάλιστρο), αποτελεί κατ'ουσίαν έμμεση μείωση της προμήθειας του ασφαλιστικού διαμεσολαβητή, η οποία υπολογίζεται ποσοστιαία στο -μειωμένο κατά το ποσό του δικαιώματος- καθαρό και όχι στο μικτό ασφάλιστρο!

Η πρακτική αυτή, ήτοι η μονομερής τροποποίηση από την ασφαλιστική εταιρεία συμβατικού όρου, και συγκεκριμένα της συμβατικής της υποχρέωσης καταβολής της συμφωνημένης προμηθείας στον ασφαλιστικό διαμεσολαβητή

είναι μη νόμιμη και αντισυμβατική ενέργεια, αποτελεί δε ευθεία παράβαση των όρων της σύμβασης ασφαλιστικής διαμεσολάβησης εκ μέρους της ασφαλιστικής εταιρείας, που δύναται να αποδειχθεί ιδιαίτερα επαχθής, επιζήμια και επικίνδυνη για τη βιωσιμότητα του επαγγελματία ασφαλιστικού διαμεσολαβητή, παραβιάζει τις αρχές της καλής πίστης και τα χρηστά και συναλλακτικά ήθη και θέτει εν αμφιβόλω την αρχή της ελευθερίας των συμβάσεων και την ασφάλεια των συναλλαγών.

Στην περίπτωση της ως άνω **μονομερούς τροποποίησης επί το χείρον** από την ασφαλιστική εταιρεία της **συμβατικής της υποχρέωσης καταβολής της συμφωνημένης προμήθειας** στον ασφαλιστικό διαμεσολαβητή, ο τελευταίος δύναται να αρνηθεί την ως άνω μονομερή τροποποίηση της σύμβασης έργου/ασφαλιστικής διαμεσολάβησης, να επιμείνει στην τήρηση εκ μέρους της εταιρείας των συμφωνημένων όρων της σύμβασης, ήτοι και των όρων, που ορίζουν τον τρόπο υπολογισμού της προμήθειας, και να απαιτήσει να του καταβληθεί η συμφωνημένη προμήθεια. Σε περίπτωση εξάλλου, που η εταιρεία αρνηθεί, ο ασφαλιστικός διαμεσολαβητής δύναται να διεκδικήσει δικαστικά, όπως του καταβληθεί η προμήθεια σύμφωνα με τους -μη τροποποιημένους- όρους της σύμβασης, μη αποδεχόμενος δηλαδή την παρανόμως και αντισυμβατικώς μονομερώς επιβληθείσα τροποποίηση των όρων της σύμβασης και μείωση της συμφωνημένης προμήθειάς του.

Το ζήτημα που τίθεται κατόπιν των ανωτέρω είναι πώς θα εφαρμοστεί η διάταξη της παραγράφου 3 του άρθρου 5 του Ν.4583/2018 σύμφωνα με την οποία: «Αν, για οποιονδήποτε λόγο, λυθεί η σύμβαση μεταξύ της ασφαλιστικής επιχείρησης και του ασφαλιστικού πράκτορα ή του συντονιστή ασφαλιστικών πρακτόρων, η ασφαλιστική επιχείρηση καταβάλλει στον ασφαλιστικό πράκτορα ή τον συντονιστή ποσό που ισούται με την προμήθεια τριών (3) ετών που θα δικαιούτο, αν δεν είχε λυθεί η σύμβαση, και αναλογεί στην παραγωγή του, η οποία εξακολουθεί, γι' αυτό το διάστημα, να παραμένει στην ασφαλιστική επιχείρηση. Η παραγωγή τεκμαίρεται ότι παραμένει στην ασφαλιστική

επιχείρηση, εφόσον διατηρείται η ασφαλιστική κάλυψη για το ασφαλιζόμενο φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή αντικείμενο, χωρίς ουσιώδη μεταβολή των όρων της αρχικής ασφαλιστικής σύμβασης. Η ασφαλιστική επιχείρηση ενημερώνει σε τακτά χρονικά διαστήματα, με αναλυτική κατάσταση, τον ασφαλιστικό πράκτορα ή τον συντονιστή για τη διατηρούμενη σε ισχύ παραγωγή του και τις προμήθειές του που αναλογούν σε αυτή. Το βάρος απόδειξης για την απώλεια της παραγωγής φέρει η ασφαλιστική επιχείρηση. Το ποσό του πρώτου εδαφίου δεν καταβάλλεται, αν η σύμβαση λύθηκε με πρωτοβουλία του διαμεσολαβητή.»

Όπως εκτενώς εκτέθηκε ανωτέρω, η μονομερής τροποποίηση από την ασφαλιστική εταιρεία συμβατικού όρου, και συγκεκριμένα της συμβατικής της υποχρέωσης καταβολής της συμφωνημένης προμηθείας στον ασφαλιστικό διαμεσολαβητή είναι μη νόμιμη και αντισυμβατική ενέργεια, **αποτελεί δε ευθεία παράβαση των όρων της σύμβασης ασφαλιστικής διαμεσολάβησης εκ μέρους της ασφαλιστικής εταιρείας.**

Η μη αποδοχή αυτής από τον ασφαλιστικό διαμεσολαβητή και η απαίτησή του τήρησης των συμφωνημένων όρων της σύμβασης, εν προκειμένω δε των όρων που καθορίζουν τον τρόπο υπολογισμού της προμήθειάς του, και καταβολής της συμφωνημένης προμήθειας, δεν συνιστά καταγγελία εκ μέρους του ασφαλιστικού διαμεσολαβητή, ούτε λύση της σύμβασης «με πρωτοβουλία» ή υπαιτιότητα δική του. Αντίθετα, η με οιονδήποτε τρόπο λύση της σύμβασης έργου/ασφαλιστικής διαμεσολάβησης θα οφείλεται σε ευθεία παραβίαση των συμβατικών υποχρεώσεων εκ μέρους της ασφαλιστικής εταιρείας και συγκεκριμένα στην άρνηση συμμόρφωσής της προς την συμβατική της υποχρέωση καταβολής της συμφωνημένης προμήθειας στον ασφαλιστικό διαμεσολαβητή. Ως εκ τούτου τυγχάνει εφαρμογής υπέρ του ασφαλιστικού διαμεσολαβητή η διάταξη της παραγράφου 3 του άρθρου 5 του Ν.4583/2018, σύμφωνα με την οποία, αν, για οποιονδήποτε λόγο, λυθεί η σύμβαση μεταξύ της ασφαλιστικής επιχείρησης και του ασφαλιστικού πράκτορα ή του συντονιστή ασφαλιστικών πρακτόρων, η ασφαλιστική επιχείρηση καταβάλλει στον

ασφαλιστικό πράκτορα ή τον συντονιστή ποσό που ισούται με την προμήθεια τριών (3) ετών που θα δικαιούτο, αν δεν είχε λυθεί η σύμβαση, και αναλογεί στην παραγωγή του, η οποία εξακολουθεί, γι' αυτό το διάστημα, να παραμένει στην ασφαλιστική επιχείρηση.

Αθήνα, 19.1.2026

ΠΕΡΙΚΛΗΣ Κ. ΠΟΛΥΧΡΟΝΙΔΗΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

Σκουφά 75, 10680, Αθήνα
τηλ.: 213 0353741, 6932 736840
periclespolychronidis@gmail.com